

استراتیژی ملی آگاهی عامه حقوقی
(۱۳۹۷ الی ۱۴۰۱ ه ش)

پیام وزیر عدلیه

با توجه به اوضاع کشور، اکثریت مردم از موضوعات حقوقی مانند حقوق مدنی، فامیلی، جزایی، تجارتي و حقوق بشري که در کنوانسیونهای بین المللی درج و افغانستان بدان الحاق نموده و از همه مهمتر اینکه از حقوق اساسی شان که در قانون اساسی درج گردیده معلومات کافی ندارند؛ بدین ملحوظ دولت جمهوری اسلامی افغانستان به وزارت عدلیه و وظیفه سپرده تا موضوعات آگاهی دهی حقوقی را در سرتاسر کشور گسترش دهد.

بنابرای تحقق این امر ضرورت دیده شد تا استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی در پرتو چهارچوب ملی صلح و انکساف افغانستان، بر نامه ملی اصلاحات عدلی و قضایی و استراتژی وزارت عدلیه برای ۵ سال آینده از سال ۱۹۹۸ الی ۲۰۰۲ تمدید گردد.

استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی با مشوره های کارشناسان حقوقی و تیم حقوقی آمریت آگاهی عامه و نهادهای ذیربط جهت تحقق اهداف این وزارت که همانا تحکیم حاکمیت قانون و تامین عدالت در جامعه می باشد تدوین گردیده است.

هدف کلی این استراتژی ارتقای ظرفیت کارمندان مسلکی آمریت آگاهی عامه حقوقی و بلند بردن سطح دانش حقوقی عامه مردم بوده و ضمناً در ایجاد هم آهنگی بین ادارات دولتی و غیر دولتی که در راستای آگاهی دهی کار می نمایند میباشد. امید وارم در تطبیق این استراتژی ارگان های ذیدخل دولتی و غیر دولتی و موسسات خارجی با ما همکاری نمایند.

در اخیر، لازم میدانم از سعی و تلاش دلسوزانه همه دست اندرکاران، متخصصین و همکاران داخلی و بین المللی که در تهیه و تدوین این استراتژی سهم فعال گرفته اند، سپاسگذاری نمایم و خواهان تطبیق دقیق و به موقع این استراتژی در جهت نیل به اهداف پیشبینی شده آگاهی عامه حقوقی میباشم.

بااحترام

داکتر عبدالصیر (انور)

وزیر عدلیه

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	بخش اول
۲	دیدگاه
۲	ماموریت
۲	تعریف آگاهی عامه
۲	آمریت آگاهی عامه
۳	هدف کلی از تدوین ستراتیژی
۳	مبنی آگاهی عامه حقوقی
۳	چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان
۳	برنامه ملی اصلاحات عدلی و قضایی
۳	تطبیق کننده
۳	مخاطبان
۴	افراد تاثیر گذار
۴	بخش دوم

ارزیابی وضعیت (پنج سال

گذشته)..... ۴

کارکرد ها ۴

چالش ها ۵

خوش بینی ها برای آینده ۵

بخش سوم ۵

اهداف ۵

هدف اول : افزایش سطح آگاهی حقوقی مردم ۶

هدف دوم: ارتقای ظرفیت ۶

هدف سوم : هم آهنگی ۶

هدف چهارم : نظارت ۶

هدف پنجم : میکانیزم اجراآت ۶

بخش چهارم ۷

تطبیق ، نظارت و ارزیابی ۷

تطبیق ۷

نظارت ۷

ارزیابی ۷

بخش پنجم ۹ الی ۱۳

مقدمه

اکثریت مردم افغانستان نسبت به موضوعات حقوقی آگاهی کمتری دارند و بخش عمده آنها از حقوق خویش که در قانون اساسی تضمین شده، بهره مند نیستند. لذا بسیاری از مردم بخصوص در مناطق دورافتاده کشور به نحو عادلانه و مناسب به عدالت دسترسی نداشته، در مورد روند تحصیل حقوق اساسی، مدنی و حقوق جزا و سایر قوانین و اسناد تقنینی نافذ و نیز اسناد بین المللی حقوق بشر که افغانستان به آن الحاق یافته معلومات کافی ندارند. بنابراین، دولت جمهوری اسلامی افغانستان به ضرورت آگاهی حقوقی در سطح کشور مطلع بوده و به آن ارجح می گذارد.

بدین مناسبت به وزارت عدلیه وظیفه سپرده شده تا از طریق ادارات مربوط خویش و ارگان های ذیربط آگاهی عامه حقوقی را در سراسر کشور انجام دهد.

وزارت عدلیه با نظر داشت چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان و برنامه ملی اصلاحات عدلی و قضایی، "گروه کاری" را از نمایندگان مؤسسات داخلی و بین المللی ایجاد نمود تا طرح "استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی" را تهیه و تدوین نماید.

هدف "استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی" که برای مدت ۵ سال تهیه شده، این است که آگاهی حقوقی مردم را به شیوه های مؤثر و منسجم افزایش دهد. همچنین بخاطر ایجاد هماهنگی در بین ادارات و مؤسسات ذیربط دولتی و غیر دولتی ارائه کننده آگاهی عامه حقوقی و تمویل کنندگان این برنامه ها هماهنگی لازم را ایجاد نموده و از این طریق برنامه های آگاهی عامه حقوقی را برای شهروندان افغانستان به پیش می برند. این استراتژی هم چنین برنامه های ارتقای ظرفیت کارمندان مسلکی آگاهی عامه حقوقی را مطابق نیازمندی های کاری آنها تضمین می نماید.

بخش اول

۱. دیدگاه

دیدگاه وزارت عدلیه در مورد افزایش آگاهی حقوقی مردم به منظور توانمند سازی آنها برای احقاق حقوق آنها و دستیابی به عدالت و حاکمیت قانون می باشد.

۲. ماموریت

با توجه به استراتیژی وزارت عدلیه این اداره موظف به چگونگی ارایه آگاهی دهی عامه حقوقی به عموم مردم می باشد.

این ماموریت از طریق دایر نمودن سیمینار ها ، ورکشاپها در پوهنتونها و مکاتب ، گرد هم آیی های مردمی در مساجد و محلات، برگزاری گفتمانها و دایر نمودن میزهای مدوراز طریق رسانه های جمعی میدیایی (تلویزیون، رادیو و فضای مجازی) و انتشار اوراق مطبوعاتی (بوکلیت ، بروشور، پوستر، پامفلیت ، ساین بورد و بیلبورد) و سایر راهکار های تبلیغاتی حقوقی ، مردم از برنامه های آگاهی دهی حقوقی مستفید خواهند شد.

۳. تعریف آگاهی عامه حقوقی

عبارت از بلند بردن سطح آگاهی حقوقی مردم جهت تغییر در دیدگاه مردم از حقوق و وجایب آنها مطابق احکام شریعت، قانون اساسی، قوانین موضوعه، اسناد بین المللی که افغانستان به آن الحاق گردیده است، وهم چنین معرفی ارگان های ذیربط عدلی و قضایی و معرفی نحوه دسترسی به حقوق و روند تامین عدالت.

– امریت آگاهی عامه حقوقی :

امریت آگاهی عامه حقوقی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه، مکلفیت های آگاهی دهی حقوقی از قانون و عدالت را به مردم دارد و به همین منظور با شهروندان افغان به گونه ای دوامدار و موثر تامین ارتباط می کند؛ تا شهروندان در روند تحصیل حقوق اساسی، حقوق مدنی، حقوق جزا، حقوق فرهنگی، حقوق اقتصادی، حقوق اجتماعی، سایر اسناد تقنینی نافذ کشور، اسناد بین المللی حقوق بشر که افغانستان به آن الحاق یافته و سلسله مراتب و پروسه های عملیاتی و اجرآتی ادارات عدلی و قضایی کشور آگاهی و سهم داشته باشند.

قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، استراتیژی انکشاف ملی، استراتیژی ملی سکتور عدلی و قضایی، استراتیژی ملی آگاهی عامه حقوقی و مقررہ مساعدت های حقوقی و پالیسی ملی مساعدت های حقوقی، امریت

آگاهی عامه حقوقی را مکلف می سازد تا در مرکز و ولایات کشور با مردم تامین ارتباط نموده و در هماهنگی با ادارات و موسسات ذریبط دولتی و غیردولتی، ارایه کنندگان آگاهی دهی و مساعدت های حقوقی و تمویل کنندگان، برنامه های آگاهی عامه حقوقی را به پیش ببرد. قابل توضیح است؛ که بار نخست آمریت آگاهی عامه حقوقی در تشکیل سال ۱۳۸۴ وزارت عدلیه جز تشکیل ریاست عمومی حقوق بود؛ که ابتدا متشکل بود از دو بورد (بورد آموزگاران تعلیمات مدنی و تبلیغات و نشرات). اما در تشکیل سال ۱۳۹۰ به شکل آمریت آگاهی عامه حقوقی در تشکیل ریاست عمومی مساعدت های حقوقی عرض اندام نمود. اکنون این اداره دارای ۵۸ کارمند رسمی است؛ که از جمله ۲۵ تن آن در کابل وظیفه اجرا می کنند و شامل: یک تن آمر، ۴ تن اعضای بورد آموزگاران، ۳ تن اعضای نشرات و ۱۷ تن اعضای مبلغان آگاهی عامه می باشند. ۳۳ کارمند دیگر این اداره در مرکزهای ولایات فعالیت های آگاهی عامه حقوقی را به پیش می برند و دسترسی محدود به ولسوالی ها دارند. آمریت آگاهی عامه حقوقی فعالیت های خود را در ولسوالی ها، هنوز هم از طریق کارمندان ریاست حقوق وزارت عدلیه به پیش می برد؛ که در بسیاری موارد موثر نیست. از جمله ۵۸ کارمند آمریت آگاهی عامه حقوقی تنها ۵ تن آنها زنان اند؛ که ۳ تن شان در مرکز و ۲ تن شان در ولایات کار می کنند. این تشکیل از نظر کمیت به تناسب اهمیت و نیاز آگاهی عامه حقوقی به سطح کشور بسیار اندک بوده. بنابراین، آمریت آگاهی عامه حقوقی تشکیلات محدود دارد و به همین سبب منابع بشری کمی را در اختیار دارد؛ که این امر بر فراگیر بودن و به موقع بودن فعالیت هایش اثرگذار بوده است. ازدیاد این تشکیل از طریق پروژه های انکشافی تحت مدیریت وزارت عدلیه در مرکز، ولایات و ولسوالی ها مطمح نظر است.

۴. هدف کلی از تدوین استراتژی

این استراتژی جهت تنظیم بهتر امور آگاهی دهی حقوقی مردم، برای دسترسی به عدالت و حاکمیت قانون و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ارایه کننده آگاهی عامه حقوقی جهت رسیدن به اهداف تعیین شده این استراتژی، برای پنج سال (۱۳۹۷ الی ۱۴۰۱ هـ. ش) تدوین گردیده است.

۵. مبنی آگاهی عامه حقوقی

با توجه به اینکه در کشور ما عده از مردم از موضوعات حقوقی وقانونی آگاهی ندارند، بناً موجودیت یک واحد مسلکی و حقوقی که بتواند موضوعات حقوقی را با در نظر داشت احکام شریعت اسلامی برای عامه مردم برساند تا ایشان از حقوق اساسی ووجایب شان باخبر شده حین ضرورت پیش آمده در رابطه به دعاوی حقوقی و مراجعه

به ادارات دولتی به مشکل مواجه نشوند لازم دانسته میشود. آمریت آگاهی عامه حقوقی در چوکات وزارت عدلیه ایجاد و در چار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان، برنامه ملی اصلاحات عدلی و قضایی و استراتیژی وزارت عدلیه و مطابق تصریح ماده ۵۶ قانون اساسی، ماده ۱۱ کود جزاء ماده ۲ و ۱۲ قانون منع خشونت علیه زن، تشکیل و فعالیت می نماید.

۳.۱. چار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان

با در نظر داشت اهداف چار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان، ارتقای آگاهی حقوقی افراد جامعه تدبیر جهت تأمین دسترسی به عدالت به صورت مساویانه، منصفانه و شفاف می باشد که از طریق بهبود وضعیت سیستم عدلی و قضایی کشور به دست می آید و اصلاح سیستم عدلی و قضایی یکی از اولویت های دولت افغانستان و جامعه جهانی می باشد. چار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان دولت را به افزایش سطح آگاهی حقوقی مردم افغانستان مؤلف و مکلف نموده و تصریح می نماید که دولت آگاهی های حقوقی را در سراسر کشور ارتقاء میبخشد.

۳.۲. برنامه ملی اصلاحات عدلی و قضایی

پایین بودن سطح سواد درکشور باعث تنزیل سطح آگاهی حقوقی شهروندان گردیده و در نتیجه شهروندان کشور آگاهی لازم نسبت به حقوق و مکلفیت هایشان ندارند. نبود معلومات کافی از قوانین، مقررات، جرایم و مجازات زمینه ارتکاب جرایم و ناهنجاریهای زیادی را تمهید نموده و موجب افزایش میزان جرایم درکشور میگردد و از سوی دیگر موجب محرومیت شهر وندان کشور از دسترسی به عدالت میگردد. این امر به نوبه خود منجر به بروز مشکلات برای نهادهای عدلی و قضایی نیز میگردد. عدم آگاهی حقوقی و اطلاعات از روند طی مراحل دعاوی باعث تراکم کاری در نهادهای عدلی و قضایی گردیده و در نهایت منتج به نقض و یا عدم دسترسی شهروندان به حقوق و آزادی های اساسی شان نیز میگردد. بر همین اساس افزایش سطح آگاهی مردم از حقوق و واجبات شان، یکی از اولویت های کاری نهادهای عدلی و قضایی و بخش عمده و اساسی برنامه ملی اصلاحات عدلی میدهد. نهادهای عدلی و قضایی مکلفیت دارند که در عرصه کاری شان، ضمن تدویر برنامه های آگاهی عامه، مکلف اند تا از طریق رسانه های عمومی و سایر وسایل ارتباط جمعی مردم را از حقوق و واجبات شان آگاه نمایند.

۶. تطبیق کننده

آمریت آگاهی های عامه حقوقی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه می باشد.

۷- مخاطبان:

البته قابل یاد آوریست در کل مخاطبان آگاهی حقوقی ، عامه مردم اعم از با سواد ، کم سواد و بیسواد اقشار مختلف جامعه می باشند.

علاوه بر آن آمریت آگاهی عامه حقوقی مخاطبان خویش را در مرکز و ولایات کشور دارد. مانند: زنان ، اطفال ، محصلین پوهنتونها ، متعلمین مکاتیب، صنوف مختلف پیشه وران ، ملا امامان ، افراد دارای معلولیت ، بیجا شدگان و غیره .

۸- افراد تاثیر گذار :

آمریت آگاهی عامه حقوقی در راستای فعالیت های محوله خویش با آنکه از تعداد پرسونل کافی در مرکز و ولایات برخوردار نبوده است با آنهم در پیش برد فعالیت های آگاهی دهی حقوقی خود از اشخاص تاثیر گذار مانند : جامعه مدنی ، ملامامان ، معلمان و استادان ، افراد با نفوذ محل ، وکلای گذر ، ملکان ، شورای محل و غیره نیز استفاده می نماید.

بخش دوم

۱. ارزیابی وضعیت (پنج سال گذشته ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۶)

جهت ارزیابی وضعیت، آمریت آگاهی عامه ریاست مساعدت های حقوقی ارزیابی ستراتیژی قبلی را به راه انداخته تا نکات قوت، ضعف، دست آورد ها، چالش ها و فرصت های آینده را شناسایی نماید. ازین روموارد فوق به شکل ذیل دسته بندی میشوند.

۱.۱. کارکرد ها

آمریت آگاهی عامه حقوقی ریاست عمومی مساعدتهای حقوقی از سال ۱۳۹۱ الی ۱۰ میزان ۱۳۹۶ از طریق تحریر مطالب حقوقی بطور چپترنوت ها و بوکلیت های حقوقی، اوراق تبلیغاتی (بروشور- پوستر- بلبورد) نشر پیام

های حقوقی از طریق تلویزیون ها و رادیوها و تدویر گردهمایی های تبلیغاتی در مکاتب، مساجد، محلات، مراکز اصلاح و تربیت اطفال و مراکز سلب آزادی و حوزه های امنیتی شهر و قوماندانی های امنیه و لسوالی ها فعالیت های ذیل را در راستای ارتقاء آگاهی عامه حقوقی انجام داده است:

۱- به تعداد ۸ جلد بوکلیت و ۱۵ جلد چپتر حقوقی تحت عناوین رسم و رواج های ناپسند، حقوق مظنون و متهم، مرور بر اجراءات ارگانهای عدلی و قضایی، غضب از دیدگاه قانون و شریعت، حقوق طفل، عقود از دیدگاه شرع و قانون، مصالحه، حکمیت و میانجگری، حقوق افراد دارای معلولیت، مبارزه با اختطاف و قاچاق انسان، ولایت، وصایت و قیمومیت، جرایم و مجازات از دیدگاه شرع و قانون، روند محاکمه قضایای مدنی، معرفی مساعدتهای حقوقی، اجراءات ارگانهای عدلی و قضایی، روند محاکمه اطفال متخلف از قانون، مسئولیت مدنی غاصب، منع مواد مخدر از دیدگاه شرع و قانون و حقوق زن، تحریر، چاپ و در مرکز و ولایات توزیع گردیده است.

۲- به تعداد ۹۸۳۱۶۲ نسخه اوراق تبلیغاتی (بروشور، پوستر، بلبورد) تحت عناوین فوق الذکر تحریر، طبع و در محلات تبلیغ توزیع شده است.

۳- ماهنامه آگاهی حقوقی طبع و نشر در مرکز و ولایات کشور در برنامه های آگاهی دهی به اشتراک کنندگان توزیع گردیده است.

۴- تدویر (۴۰) برنامه آموزشی در مورد آموزش روش های آگاهی عامه و موضوعات حقوقی شامل حقوق و وجایب اتباع، حقوق زن، حقوق طفل، حقوق ملکیت، منع خشونت علیه زن و مشکلات اجتماعی زنان و... برای کارمندان آگاهی عامه حقوقی در مرکز و ولایات آگاهی عامه حقوقی جهت ارتقای ظرفیت کاری شان.

۵- راه اندازی (۱۱۹۴۶) گردهمایی آگاهی دهی در مکاتب، مساجد، محلات، مراکز اصلاح و تربیت اطفال، توقیف خانه ها و محابس، ادارات دولتی و خصوصی در رابطه به موضوعات حقوقی، معرفی نهاد های عدلی و قضایی و صلاحیت ها و مسئولیت های قانونی ادارات عدلی و قضایی.

۶ - به تعداد ۴۷۷۸۷۵ تن از شهروندان کشور اعم از شاگردان مکاتب، وکلای گذرو باشندگان محل، محبوسین، توقیف شدگان و محجوزین مراکز اصلاح و تربیت اطفال و پرسونل ادارات پولیس و عامه مردم آگاهی های حقوقی داده شده است.

۷ - نشر (۱۶) پیام تلویزیون از طریق تلویزیون یک، آریانا، شمشاد، ملی و طلوع و (۱۶) پیام رادیویی از طریق رسانه های صوتی در رابطه به نحوه رسیدگی حقوق عامه، ازدواج، حضانت طفل، قرض، محو خشونت علیه زن، میراث، حق تحصیل زن، حقوق طفل، معرفی مساعده های حقوقی، حق میراث زن و حق تعلیم و تحصیل صورت گرفته است.

۸ - ایجاد کتابخانه آگاهی عامه حقوقی و فراهم نمودن زمینه مطالعه مطالب حقوقی برای کارمندان مساعده های حقوقی وزارت عدلیه.

۹ - ایجاد شبکه اجتماعی فیسبوک تحت نام (فیسبوک آگاهی عامه حقوقی) و نشر موضوعات حقوقی و گزارشات مستند آگاهی دهی از طریق آن.

۱.۲. چالش ها

نظر به فعالیت های انجام شده در سالهای قبل و ارزیابی وضعیت، چالش های موجود در راستای تطبیق ستراتیژی پنج سال قبل آگاهی عامه حقوقی قرار ذیل شناسایی شده اند:

۱ - عدم هماهنگی لازم بین نهاد هائی که در بخش آگاهی عامه فعالیت می نمایند. خاصتاً انجوهای که در بخش آگاهی عامه حقوقی فعالیت دارند.

۲ - عدم همکاری بعضی از دوائر های که فعالیت های آگاهی عامه حقوقی را در افغانستان حمایت مالی می نمایند.

۳ - نبود امنیت در اکثر مناطق کشور.

۴ - عدم همکاری بعضی ادارات غرض تطبیق برنامه های آگاهی عامه حقوقی.

۵ - نبود یک مکانیزم قانونی جهت انجام فعالیت های آگاهی دهی برای بخش آگاهی عامه حقوقی در سراسر کشور.

۶ - کافی نبودن تعداد کارمندان آگاهی عامه حقوقی در سطح مراکز ولایات و نبود کارمندان آگاهی عامه حقوقی در سطح ولسوالی ها که مانع فراگیر شدن و قابل دسترس بودن مردم به آگاهی های حقوقی می گردد.

۷ - عدم اختصاص بودجه مستقل و لازم برای اجرای فعالیت های آگاهی عامه حقوقی از طرف وزارت عدلیه.

۱. ۳. خوش بینی ها برای آینده

ارزیابی وضعیت موجود نشان میدهد که فرصت های متعدد در رابطه به آگاهی عامه در پیشرو قرار دارد، که می توان از مهمترین آنها قرار ذیل نام برد:

۱ - موجودیت کارمندان مجرب آگاهی عامه حقوقی ؛

۲ - حمایت مالی و تخنیکی نهاد ها و موسسات داخلی و بین المللی؛

۳ - حمایت و پشتیبانی عامه مردم از برنامه های آگاهی عامه حقوقی ؛

۴ - استقبال و حمایت ادارات دولتی و غیر دولتی از برنامه های آگاهی عامه حقوقی؛

۵ - گسترش فعالیت های آگاهی عامه حقوقی از مراکز شهرها به طرف قراء و قصبات ولسوالی ها .

بخش سوم

۱. اهداف

آمریت آگاهی عامه حقوقی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی به اساس ارزیابی وضعیت موجود، اهداف ذیل را برای پنج سال آینده شناسایی و تعیین نموده است:

۱. هدف اول: افزایش آگاهی حقوقی مردم

افزایش سطح آگاهی حقوقی عامه مردم بالخصوص زنان و اطفال به منظور رشد توانمندی آنها جهت تطبیق قانون و استقرار عدالت در جامعه.

با وجود اینکه درزمینه آگاهی دهی حقوقی تلاش های زیاد صورت گرفته است ولی با آن هم عده ای از مردم نسبت به حقوق خویش و نحوه دسترسی به آن و طرز مراجعه به ادارات عدلی و قضائی معلومات کافی نداشته که فقدان آگاهی حقوقی تأثیرات منفی فراوانی روی کیفیت زندگی آنها وارد می نماید. لذا لازم است که کارمندان آگاهی عامه حقوقی، فعالیت های آگاهی عامه حقوقی را در طی پنج سال آینده به عامه مردم از طریق گرد هم آبی ها در مکاتب، مساجد، قراء و قصابات به شکل دوامدار به همکاری واحد های اداری محل، متنفذین و رضاکاران به فعالیت های شان بیشتر از پیش افزایش دهند. همچنان سعی برای ازدیاد تشکیل کارمندان آگاهی عامه حقوقی، بالخصوص زنان، در سطح ولایات و ولسوالی ها صورت خواهد گرفت.

۱. ۲. هدف دوم: ارتقای ظرفیت

تقویت آمریت آگاهی عامه حقوقی که دارای دانش تخصصی بوده و قادر به ارایه آگاهی حقوقی باشند.

از آنجا که کارمندان آگاهی عامه حقوقی نیروی بشری آگاهی عامه وزارت عدلیه را تشکیل می دهند، سرمایه گذاری جهت افزایش دانش حقوقی و مهارت های مسلکی آنها بسیار ضروری بوده و باید از طریق منابع وزارت عدلیه با اشتراک و همکاری سایر مؤسسات تمویل کننده تقویت و ارتقاء یابند. کارمندان مسلکی آگاهی عامه حقوقی باید از استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی، دیدگاه، مأموریت و اهداف این اداره و نیز از اهمیت دسترسی اهداف استراتژی آگاهی کامل حاصل نمایند.

به منظور برآورده شدن هدف فوق، کارمندان آگاهی حقوقی باید در زمینه موضوعات حقوقی و چگونگی ارائه برنامه های آگاهی حقوقی، با مشارکت و همکاری ادارات و مؤسسات ملی و بین المللی ذیربط، زمینه آموزش کافی آنها مهیا گردد.

۱.۳. هدف سوم: هماهنگی

افزایش هماهنگی و همکاری مؤثر و مفید در زمینه آرایه آگاهی حقوقی و بهبود ارتباطات، با سایر ادارات و مؤسسات ذیربط داخلی و خارجی.

وزارت عدلیه از طریق اداره مربوط خویش، ادارات و مؤسسات داخلی و بین المللی فعال را در عرصه آگاهی عامه حقوقی شناسایی و در زمینه ارائه برنامه های آگاهی حقوقی، جلب مساعدت ها و ارتقای ظرفیت کارمندان مربوط، هماهنگی لازم را ایجاد و فعالیت های آگاهی عامه حقوقی نهاد های آرایه کننده داخلی و مؤسسات خارجی را هم آهنگ می نماید.

۱.۴. هدف چهارم: نظارت

نظارت از روند آگاهی دهی حقوقی نهاد های آرایه کننده ای آگاهی حقوقی در سطح کشور.

نظارت و بررسی از طرف آمریت آگاهی عامه حقوقی، از طرز پیشرفت کارهای ساحوی (ولایتی) به فعالیت های آگاهی دهی حقوقی مؤسسات دولتی و غیر دولتی که به شکل گرد هم آبی های ساحوی و یا از طریق رسانه های صوتی، تصویری و چاپی در مرکز و ولایات فعالیت می نمایند، صورت خواهد گرفت.

۱.۵. هدف پنجم: مکانیزم اجراءات

ایجاد مکانیزم قانونی برای فعالیت های آگاهی عامه حقوقی.

جهت انسجام و بهبود تمام فعالیت های آگاهی عامه حقوقی، آمریت آگاهی عامه حقوقی، ریاست عمومی مساعدت های حقوقی لازم میدانند که مقرر آگاهی عامه حقوقی را تدوین نموده و به مقامات ذیصلاح ارسال نمایند. همچنان، به اساس این مقرر طرز العمل آگاهی عامه حقوقی نیز ترتیب خواهد شد.

بخش چهارم

۱. تطبیق، نظارت و ارزیابی

آمریت آگاهی عامه حقوقی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی مسئول تطبیق، نظارت و ارزیابی اهداف و مقاصد مندرج در این استراتژی میباشد. جهت اطمینان از تطبیق اهداف تعیین شده، نظارت و ارزیابی دوامدار صورت میگیرد و مشکلات و موانعی که سد راه تطبیق فعالیت های استراتژیک قرار میگیرند، تشخیص گردیده و جهت رفع آن اقدامات و تلاش های لازم صورت خواهند گرفت.

۱.۱. تطبیق

اولین قدم برای تطبیق موفقانه این استراتژی، نشر و معرفی آن خواهد بود. آمریت آگاهی عامه حقوقی، این استراتژی را به زبان های رسمی تهیه نموده و در سطح کشور توزیع خواهد کرد. برای تطبیق موثر استراتژی و پلان عملیاتی آن، تمام واحدهای آگاهی عامه در سطح مرکز و ولایات سهم فعال خواهند گرفت و همچنان استفاده اعظمی از امکانات مالی و تخنیکی وزارت عدلیه و نهاد های همکار داخلی و خارجی برای تطبیق این استراتژی صورت خواهد گرفت.

۱.۲. نظارت

ریاست عمومی مساعدت های حقوقی، بطور خاص آمریت آگاهی عامه حقوقی، از تطبیق این استراتژی نظارت خواهد کرد. این نظارت به اساس ارائه گزارش های ماهانه، ربعوار، و سالانه صورت میگیرد، همچنان از امکانات مالی دونه ها و سایر نهاد های که بشکل تخنیکی همکاری مینماید، نظارت صورت خواهد گرفت. همچنان از دفاتر ولایتی بازدید های متواتر صورت خواهد گرفت تا از جریان منظم فعالیت ها و اجراءات اطمینان حاصل گردد.

۱.۳. ارزیابی

ارزیابی توسط تیم کاری متشکل از کارمندان آمریت آگاهی عامه ریاست عمومی مساعدت های حقوقی، مشاورین داخلی و خارجی موسسات همکار تحت نظر ریاست عمومی مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه، بشکل سالانه در اخیر هر سال و بشکل کلی با ختم میعاد پنج ساله صورت خواهد گرفت. کمیته متذکره در مدت تعیین شده نتایج حاصله از تطبیق استراتژی را با بررسی تمام گزارش ها و پلان های عملیاتی سالانه ارزیابی خواهند نمود در پایان، نتایج تمام بررسی را به شکل یک گزارش تفصیلی تهیه خواهند کرد، ضمناً تاکید می گردد که این امر خود مبین میزان رضایت مردم از کارکرد های آمریت آگاهی عامه حقوقی خواهد بود.

بخش پنجم

پلان تطبیقی

اهداف	فعالیت ها	شاخص	زمان	مسئول اجرا	نتایج متوقعه
افزایش سطح آگاهی حقوقی عامه مردم بالخصوص زنان واطفال به منظور رشد توانمندی آنها جهت تطبیق قانون و استقرار عدالت در جامعه	۱. نیازسنجی برای موضوعات آگاهی عامه حقوقی در همکاری با نهادهای جامعه مدنی	نیازسنجی سالانه	آغاز ریع چهارم سال مالی (دوامدار)	بورده آموزشگاران تعلیمات حقوق مدنی و مبلغین ساحوی	ارتقای سطح دانش حقوقی عامه مردم
	۲. اولویت بندی موضوعات حقوقی و حقوق بشری که مردم بصورت عاجل به آن نیاز دارند در مطابقت به ستراتیژی ملی آگاهی عامه حقوقی	موضوعات از قبیل منع خشونت علیه زن، منع آزار اذیت زنان و اطفال، برگذری مراسم عروسی و مراسم تعزیه داری، جرایم و مجازارت از دیدگاه کود جزا، حقوق اطفال، جرایم فساد اداری، حقوق زوجین، دسترسی به مساعدت های حقوقی، وظایف و صلاحیت های	اخر ریع چهار سال مالی (دوامدار)	آمریت آگاهی عامه حقوقی و بورده آموزشگاران تعلیمات حقوق مدنی	

		ارگانهای عدلی و قضایی، حقوق ملکیت، حقوق مضمون و متهم، حقوق اشخاص دارای معلولیت	
	دوامدار	تطبیق ۶۰ برنامه توسط هر مبلغ تدوین آموزش چهار چپتر نوت حقوقی در هر سال ۴۸ نظارت از تبلیغات آگاهی عامه حقوقی در ساحات تهیه ۲۰ عنوان اوراق تبلیغاتی (بروشور، پوستر، بلبورد، بوکلیت، و سپات های رادیویی و تلویزیونی در پنج سال	۳. راه اندازی فعالیت های آگاهی عامه حقوقی در تمام ولایات و ولسوالی هاییکه دفاتر وزارت عدلیه موجود میباشند
	دوامدار	تهیه یک پکیج موضوعات حقوقی	۴. تهیه یک بسته (پکیج) آگاهی عامه حقوقی (برای افراد باسواد، کم سواد و بی سواد
	دوامدار	آمريت آگاهی عامه حقوقی و بورد آموزآگاران تعلیمات حقوق مدنی	آمريت آگاهی عامه حقوقی بورد آموزآگاران تعلیمات حقوق مدنی

	مدیریت تبلیغات و نشرات آگاهی عامه حقوقی، ریاست نشرات و آمریت آی تی	ماهانه	نشر موضوعات حقوقی	۵. اختصاص یک مینو جداگانه در وب سایت وزارت عدلیه برای بخش آگاهی عامه حقوقی	
	ریاست نشرات و آمریت آگاهی عامه حقوقی	دوامدار	نشر موضوعات حقوقی	۶. استفاده از صفحات انترنتی برای آگاهی عامه حقوقی ریاست مساعدت حقوقی در سرتاسر کشور	
ارتقای ظرفیت کارمندان مسلکی دفاتر آگاهی عامه حقوقی در مرکز ولایات و ارائه خدمات بهتر حقوقی به عامه مردم	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی با همکاری نهاد های داخلی و خارجی	ربع اخیر سال مالی قبلی (دوامدار)	راه اندازی ارزیابی	۱. ارزیابی ظرفیت موجوده کارمندان آگاهی عامه حقوقی و تشخیص نیازمندیهای آنها	تقویت واحد آگاهی عامه حقوقی که دارای دانش تخصصی بوده و قادر به ارائه آگاهی حقوقی باشند.
	آمریت آگاهی عامه حقوقی	ربع اخیر سال مالی قبلی (دوامدار)	ترتیب پلان آموزشی	۲. ایجاد پلان آموزشی برای کارمندان آگاهی عامه حقوقی ریاست مساعدت های حقوقی	
	آمریت آگاهی عامه حقوقی با همکار نهاد های داخلی و خارجی	دوامدار	چهار برنامه	۳. راه اندازی برنامه های آموزشی " آموزش آموزگاران" و راه اندازی برنامه های آموزشی حقوقی برای کارمندان آگاهی عامه حقوقی ریاست مساعدت های حقوقی	
	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و موسسات کمک کننده	سال اول	برگزاری ۵ برنامه	۴. معرفی استراتژی و آموزش کارمندان آگاهی عامه حقوقی در رابطه به تطبیق استراتژی ملی آگاهی عامه حقوقی	

	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و موسسات کمک کننده	دوامدار		۵. آموزش تخصصی برای کارمندان مسلکی آگاهی عامه حقوقی با استفاده از تجارب سایر کشورها	
	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی، ریاست منابع بشری و ریاست پلان و پالیسی	دوامدار (سالانه)		۶. افزایش تشکیل امریت آگاهی عامه حقوقی	
<p>۱. تشخیص ارگانهای ذیربط</p> <p>۲. جلوگیری از ارائه پروگرامهای تکراری آگاهی های عامه حقوقی در سطح ولایات و ولسوالی ها</p> <p>۳. تحکیم روابط میان نهاد های ارائه کننده آگاهی عامه حقوقی</p>	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و امریت آگاهی عامه حقوقی	دوامدار	ایجاد یک سیستم ارتباطات	۱. ایجاد ارتباط میان نهادهای کمک کننده ملی و بین المللی	افزایش هماهنگی و همکاری مؤثر و مفید در زمینه آرایه آگاهی عامه حقوقی
	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و امریت آگاهی عامه حقوقی	دوامدار		۲. تقویت همکاری میان وزارت ها و ادارات ذیدخل برای اطمینان از تطبیق ستراتیژی ملی آگاهی عامه حقوقی	
	ریاست عمومی مساعدت های حقوقی، امریت آگاهی عامه حقوقی و نهاد های ملی و بین المللی	دوامدار	تجدید تفاهمنامه ها و ترتیب پروپوزل ها	۳. جذب حمایت های مالی و تخنیکی تمویل کننده گان ملی و بین المللی برای ارائه آگاهی عامه حقوقی	

<p>نظارت از روند آگاهی دهی حقوقی نهاد های ارایه کننده ای آگاهی حقوقی در سطح کشور</p>	<p>۱. توزیع استراتژی ملی آگاهی حقوقی به منابع تمویل کننده و نهادهای مربوطه</p>	<p>توزیع ۸۰۰ کپی برای نهاد های ذیدخل</p>	<p>ربع اول سال مالی</p>	<p>آمریت آگاهی عامه حقوقی مدیریت تبلیغات نشرات، و نهاد های بین المللی</p>
	<p>۲. طرح یک میکانیزم نظارتی</p>	<p>تهیه یک طرز العمل نظارتی</p>	<p>ربع اول سال مالی اول</p>	<p>ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و آمریت آگاهی عامه حقوقی و نهاد های ملی و بین المللی</p>
	<p>۳. اتخاذ تدابیر لازم در زمینه رفع خالها و نواقص</p>	<p>چهار نظارت سالانه</p>	<p>دوامدار</p>	<p>ریاست عمومی مساعدت های حقوقی و آمریت آگاهی عامه حقوقی</p>
<p>ایجاد مکانیزم قانونی برای فعالیت های واحد آگاهی عامه حقوقی</p>	<p>تدوین مسوده مقرر آگاهی دهی عامه و رهنمود کاری بخش آگاهی عامه حقوقی</p>	<p>تدوین یک مقرر و یک رهنمود کاری</p>	<p>ربع اول سال مالی</p>	<p>۱. انسجام امور آگاهی دهی حقوقی عامه ۲. ایجاد تغییرات مثبت در سلوک، رفتار و طرز برخورد کارمندان ارگانهای عدلی، پولیس، معلمان مکاتب، و دیگر اشخاص ذینفع آگاهی عامه حقوقی عامه نسبت به وظایف محوله ایشان</p>